

CZY WIESZ, ŻE?

Data publikacji 05.01.2021

Czy wiesz, że wszystkie działania podejmowane przez policjanta podczas rutynowych czynności są opisane w prawie? Część XIII.

W ramach Projektu „Czy wiesz, że?”, często Państwo zadajecie pytania o zasadnicze kwestie i sytuacje występujące podczas interwencji podejmowanych przez policjantów.

W dniu dzisiejszym przypomnimy Państwu kilka kolejnych ważnych reguł w kontakcie z policjantem, na przykładzie środków przymusu bezpośredniego. W kolejnych edycjach, krok po kroku, będziemy dalej dla Państwa analizowali tę kwestię. W dzisiejszej edycji poświęcimy trochę uwagi pociskom niepenetracyjnym.

Przypominamy: Środków przymusu bezpośredniego używa się lub wykorzystuje się je z zachowaniem szczególnej ostrożności, uwzględniając ich właściwości, które mogą stanowić zagrożenie życia lub zdrowia uprawnionego lub innej osoby.

Ważne: Stosowanie środków przymusu bezpośredniego wiąże się ze znaczną ingerencją w gwarantowane prawa i wolności i może naruszać nietykalność cielesną człowieka, a nawet spowodować u niego obrażenia ciała lub/i śmierć, czy też uszkodzenie albo zniszczenie mienia. Dlatego policjant, podejmując decyzję o użyciu lub wykorzystaniu środków przymusu bezpośredniego, nie może kierować się pochodzeniem osób, ich statusem społecznym, wyznaniem religijnym, wyznawanym światopoglądem, kolorem skóry czy orientacją seksualną. Nie może też warunkować zastosowania środków przymusu bezpośredniego jakimikolwiek uprzedzeniami związanymi z wymienionymi lub innymi względami. Mając na uwadze tego rodzaju ograniczenia, policjanci powinni pamiętać, aby przymus bezpośredni stosować jedynie w granicach prawa i w sytuacjach prawem przewidzianych. Policjantów obowiązują w tym zakresie szeroko określone w przepisach prawa międzynarodowego oraz krajowego zakazy: umyślnego pozbawiania życia, stosowania tortur oraz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania, czy dyskryminowania osób.

Warto wiedzieć: Zgodnie z art. 2 konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności formułującym prawo do życia:

1. Prawo każdego człowieka do życia jest chronione przez ustawę. Nikt nie może być umyślnie pozbawiony życia, wyjąwszy przypadki wykonania wyroku sądowego, skazującego za przestępstwo, za które ustawa przewiduje taką karę.
2. Pozbawienie życia nie będzie uznane za sprzeczne z tym artykułem, jeżeli nastąpi w wyniku bezwzględnie koniecznego użycia siły:
  - a) w obronie jakiegokolwiek osoby przed bezprawną przemocą;
  - b) w celu wykonania zgodnego z prawem zatrzymania lub uniemożliwienia ucieczki osobie pozbawionej wolności zgodnie z prawem;
  - c) w działaniach podjętych zgodnie z prawem w celu stłumienia zamieszek lub powstania.

Art. 3 tej konwencji formułuje zakaz tortur: Nikt nie może być poddany torturom ani niehumanitarnemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu.

Kiedy policjant może użyć pocisków niepenetracyjnych?

Zgodnie z prawem pocisków niepenetracyjnych miotanych z broni palnej lub urządzeń do tego przeznaczonych policjant może użyć lub wykorzystać je w przypadkach:

- odparcia bezpośredniego, bezprawnego zamachu na życie, zdrowie lub wolność uprawnionego lub innej osoby;
- przeciwdziałania czynnościom zmierzającym bezpośrednio do zamachu na życie, zdrowie lub wolność uprawnionego lub innej osoby;
- przeciwdziałania naruszeniu porządku lub bezpieczeństwa publicznego;
- przeciwdziałania bezpośredniemu zamachowi na ochraniane przez uprawnionego obszary, obiekty lub urządzenia;
- przeciwdziałania zamachowi na nienaruszalność granicy państwowej w rozumieniu art. 1 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o ochronie granicy państwowej;
- przeciwdziałania niszczeniu mienia;
- zapewnienia bezpieczeństwa konwoju lub doprowadzenia;
- ujęcia osoby, udaremnienia jej ucieczki lub pościgu za tą osobą;
- zatrzymania osoby, udaremnienia jej ucieczki lub pościgu za tą osobą;
- pokonania czynnego oporu.

Uwaga: W przypadku zbiorowego zakłócenia porządku publicznego użycie pocisków niepenetracyjnych poprzedza się strzałem ostrzegawczym lub salwą ostrzegawczą w bezpiecznym kierunku, z wyjątkiem sytuacji, gdy miałyby to nastąpić w pomieszczeniach, obiektach aresztu śledczego, zakładu karnego, strzeżonego ośrodka lub aresztu w celu wydalenia.

Ważne: Pocisków niepenetracyjnych używa się w celu obezwładnienia osób lub wykorzystuje się w celu obezwładnienia zwierzęcia przez zadanie bólu fizycznego, przy czym nie celuje się w głowę lub szyję.

[Link do ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej ►](#)

O projekcie informacyjno-edukacyjnym ["Czy wiesz, że?"](#)

Zachęcamy do nadsyłania własnych pytań z obszaru działań Policji do lidera Projektu - młodszego inspektora Krzysztofa Łaskiewicza, Pełnomocnika Komendanta Głównego Policji ds. Ochrony Praw Człowieka na adres: krzysztof.laskiewicz@policja.gov.pl